

Sentenca: Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Pretpostavke odgovornosti člana društva

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 1045/2018-3

Datum odluke: 02.12.2019

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Pravna podloga

Članak 10. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine, broj 111/93, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11 i 152/11)

Sentenca

Sama činjenica da je trgovačko društvo otišlo u stečaj i ostavilo za sobom nepodmirene tražbine, nije dokaz ispunjenja okolnosti iz članka 10. stavka 3. Zakona o trgovačkim društvima.

Tekst

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je tužiteljev zahtjev za isplatu iznosa koji mu duguje društvo Š. d.o.o. od članova društva i članova uprave društva na temelju odredaba čl. 252. st. 5. i čl. 10. ZTD-a.

Prvostupanjski sud je u tijeku postupka utvrdio da tužitelj ima pravomoćno utvrđena potraživanja protiv društva Š. d.o.o. u iznosu od ukupno 70.247,04 kn. Potraživanja se odnose na potraživanja s osnove neisplaćene plaće i neisplaćene otpremnine jer je tužitelj bio zaposlen u društvu Š. d.o.o. Oba tuženika su bila članovi društva Š. d.o.o., a prvotuženik je bio i direktor društva. Utvrđeno je da je u vrijeme donošenja presuda radi neplaćenih potraživanja tužitelja društvo Š. d.o.o. već bilo nesposobno za plaćanje jer je 15. svibnja 2012. račun društva bio u blokadi 875 dana. Prvostupanjski sud je utvrdio da tužitelj nije mogao naplatiti svoje potraživanje od Š. d.o.o., ali da nije dokazao ostale pretpostavke iz čl. 252. st. 5. niti iz čl. 10. ZTD-a. Naime, utvrdio je da tužitelj nije dokazao konkretne radnje ili propuste kojima je prvotuženik kao direktor društva povrijedio dužnost vođenja poslova društva s pažnjom urednog i savjesnog gospodarstvenika i time onemogućio tužitelja u naplati tražbine. S obzirom na to da tužitelj nije predložio dokaze kojima bi se utvrdili njegovi činjenični navodi prvostupanjski sud je primjenom odredaba čl. 219. i 221.a ZPP-a odbio tužiteljev zahtjev. Na temelju istih odredaba ZPP-a je odlučeno o tužiteljevom zahtjevu u odnosu na odredbu čl. 10. ZTD-a jer tužitelj nije dokazao okolnosti koje su nužne za proboj pravne osobnosti.

Tužitelj u žalbi u bitnome navodi da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo jer je teret dokaza bio na tuženicima da su postupali s pažnjom savjesnog gospodarstvenika te navodi da iz činjenica u spisu proizlazi da je društvo Š. d.o.o. poslovalo na nedopušten način. Smatra da prvostupanjska presuda nije obrazložena u odnosu na pitanje odgovornosti prema odredbi čl. 10. st. 3. ZTD-a.

Prije svega treba naglasiti da u predmetnom slučaju valja razlikovati dvije različite pravne osnove. Zakonom o trgovačkim društvima su propisana dva slučaja u kojima postoji odgovornost drugih osoba za obveze društva kao samostalne pravne osobe. Jedan slučaj je propisan odredbom čl. 10. st. 3. ZTD-a kojim je utvrđena odgovornost članova društva za obveze društva u slučaju da zloupotrebljavaju okolnost da kao članovi trgovačkog društva ne odgovaraju za obveze društva. Drugi slučaj je propisan odredbom čl. 252. st. 5. ZTD-a kojim je utvrđena odgovornost članova uprave društva za štetu društvu zbog povrede svojih obveza. Dakle, u jednom slučaju se radi o odgovornosti članova društva za obveze društva, a u drugoj o odgovornosti članova uprave društva za naknadu štete. Kod odgovornosti članova uprave društva, načelno postoji odgovornost prema samom društvu, odnosno društvo ima pravo na naknadu štete zbog postupanja članova uprave, a iznimno, sukladno odredbi čl. 252. st. 5. ZTD-a zahtjev za naknadu te štete mogu postaviti i vjerovnici društva pod uvjetom da svoje tražbine ne mogu podmiriti od društva.

Žalbeni navod pogrešne primjene materijalnog prava nije osnovan. Iz navoda tužitelja proizlazi da tužitelj miješa odgovornost članova uprave prema odredbi čl. 252. st. 1. i 2. ZTD s jedne strane i odredbe čl. 252. st. 5. ZTD-a s druge strane. Odredbom čl. 252. st. 1. i 2. ZTD-a je propisana općenita odgovornost članova uprave za vođenje poslova koja obvezuje članove uprave na postupanje s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika te je u slučaju spora teret dokaza upravo na članovima uprave da su postupali u skladu s tim standardima. Međutim, ova tužba se ne temelji na tim odredbama već na odredbi čl. 252. st. 5. ZTD-a koja daje pravo vjerovnicima društva da izravno od članova uprave potražuju naknadu štete ako svoje tražbine ne mogu podmiriti od društva. To ne mijenja činjenicu da se i dalje radi o

odgovornosti uprave prema društvu, da je društvo oštećenik, a iznimno se priznaje pravo vjerovnicima da izravno naplaćuju svoje tražbine od članova uprave. Odredbom čl. 252. st. 5. ZTD-a je propisano da ako je nad društvom otvoren stečajni postupak, za vrijeme trajanja tog postupka pravo vjerovnika društva protiv članova uprave ostvaruje stečajni upravitelj. Iz stanja spisa i sudskog registra proizlazi da je stečajni postupak nad društvom Š. d.o.o. otvoren i zaključen 11. studenoga 2015. što znači da je od tog trenutka samo stečajni upravitelj aktivno legitimiran za tužbu protiv članova uprave. Činjenica da vjerovnici podnose tužbu ne utječe na činjenicu da je to i dalje potraživanje društva prema članovima uprave, pa je logično da od trenutka otvaranja stečaja takvu tražbinu može ostvarivati samo stečajni upravitelj u ime društva. U suprotnom bi pojedini vjerovnici mogli ostvariti tražbinu koja je u svojoj suštini tražbina društva i tako se namiriti u većem iznosu nego preostali stečajni vjerovnici. Slijedom navedenoga, tužitelj nije više aktivno legitimiran te je zbog nedostatka aktivne legitimacije pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo odbiti tužiteljev zahtjev s osnove čl. 252. st. 5. ZTD-a.

Neosnovan je i žalbeni navod pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Tužitelj je predložio financijsko vještačenje (str. 103. spisa), međutim, nije u dodijeljenom roku položio iznos potreban za izvođenje vještačenja te je prvostupanjski sud odustao od izvođenja tog dokaza sukladno odredbi čl. 153. ZPP-a. Iz samog prometa po računima (str. 113. i dalje spisa) se ne može utvrditi je li došlo do grube povrede dužne pozornosti članova uprave, a prvostupanjski sud je i naveo da iz tih uplata proizlazi da je prvotuženik vratio sve pozajmice koje je dobio od društva. Slijedom navedenoga, a sukladno i ranije iznesenome o pravilima tereta dokazivanja, pravilno je prvostupanjski sud zaključio da tužitelj nije dokazao navode na kojima temelji tužbeni zahtjev.

Konačno, nije osnovan ni tužiteljev žalbeni navod u smislu bitne povrede iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a jer da prvostupanjski sud nije obrazložio odbijanje tužbenog zahtjeva u odnosu na čl. 10. st. 3. ZTD-a. Odredbom čl. 10. st. 3. ZTD-a je propisano da onaj tko zloupotrebljava okolnost da kao član trgovačkog društva ne odgovara za obveze društva ne može se pozvati na to da po zakonu ne odgovara za te obveze. Prvostupanjski sud je na str. 7. pobijane presude obrazložio da tužitelj nije dokazao niti konkretno naveo na koji su to način tuženici kao članovi društva zloupotrebljavali okolnost da kao članovi trgovačkog društva ne odgovaraju za njegove obveze, a teret dokaza ove činjenice je na njima sukladno odredbama čl. 219. i 221.a ZPP-a. Sama činjenica da je društvo Š. d.o.o. otišlo u stečaj i ostavilo za sobom nepodmirene tražbine ne može biti dokaz ispunjenja okolnosti iz čl. 10. st. 3. ZTD-a, a tužitelj nije niti predložio dokaze i naveo činjenice iz kojih bi proizlazilo ispunjenje tih okolnosti osim paušalnih navoda.